

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De heer H.M. de Jonge
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

datum 30 maart 2021
betreft Stand van zakenbrief COVID-19 en toezegging T03020
ons kenmerk 168763.01U

Geachte heer De Jonge,

De leden van de vaste commissies voor Justitie en Veiligheid (J&V), Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat / Algemene Zaken en Huis van de Koning (BiZa/AZ) hebben met belangstelling kennisgenomen van de stand van zakenbrief COVID-19 van 23 februari 2021, die zij in afschrift hebben ontvangen¹.

De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben naar aanleiding van deze brief en het als bijlage bijgevoegde advies van de begeleidingscommissie Digitale Ondersteuning Bestrijding Covid-19 (advies 16) nog enige vragen.

De leden van de fractie van de **PvdD** hebben naar aanleiding van de brief over de stand van zaken COVID-19, mede in verband met de toezegging over gewetensbezwaren en vaccinatie,² nog enkele vragen.

De leden van de **SGP**-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de wijze waarop in de stand van zakenbrief COVID-19 invulling wordt gegeven aan de toezegging met betrekking tot gewetensbezwaren en vaccinatie. Zij hebben hierover nog enkele vragen.

*Vragen en opmerkingen van de leden van de **GroenLinks**-fractie*

In de recente en aankomende aanpak van de coronamaatregelen is op een aantal punten de privacy en databeveiliging in het geding, zoals bij de opslag en toegang van testgegevens bij de GGD, de CoronaMelder-app en de aanstaande test- en vaccinatiebewijzen. De leden van de fractie van GroenLinks vernemen graag welk toetsingskader ten grondslag ligt aan de afwegingen die worden

¹ Bijlage bij Kamerstukken I 2020/21, 35 526/25 295, AM.

² T03020.

gemaakt bij deze onderwerpen. Hoe worden hierin de adviezen van de Gezondheidsraad en de Raad van Europa meegenomen? De Raad van Europa heeft in het *Data Protection Report* van oktober jongstleden³ en een eerdere *joint statement*⁴ diverse aanbevelingen gedaan op punten waar het bij de GGD juist misliep. Was u destijds nog niet op de hoogte van deze rapporten? Welke organisaties worden betrokken bij privacy- en datavraagstukken in relatie tot het afwegingskader? Hoe wordt bijvoorbeeld het College voor de Rechten van de Mens en de Autoriteit Persoonsgegevens betrokken? Welke wetsvoorstellen heeft de regering momenteel in voorbereiding waarbij privacy- en datavraagstukken spelen? De leden van de GroenLinks-fractie vernemen graag wat de laatste stand van zaken is ten aanzien van het proces en de toetsings- en afwegingskaders die momenteel worden uitgedacht bij privacy- en datavraagstukken.

De leden van deze fractie krijgen graag een aantal voorbeelden van de toepassing van een gekozen toetsingskader ten aanzien van een aantal eerder genomen maatregelen en/of ontstane problemen. Kunt u dit in relatie tot de CoronaMelder en de infrastructuur en beleidskeuzen met betrekking tot de GGD uitwerken als voorbeelden uit het verleden? En kunt u deze exercitie daarna, inclusief de aanpassingen en inzichten van het afwegingskader met betrekking tot privacy- en dataveiligheid, uitvoeren voor het aanstaande testbewijs en mogelijke vaccinatiebewijs?

De Commissie Ethiek en Recht van de Gezondheidsraad heeft een advies uitgebracht over ethische dilemma's en juridische vragen die zich kunnen voordoen bij de COVID-19-vaccinatie.⁵ Welke ethische dilemma's en juridische vragen zijn relevant om te adresseren met het oog op het toetsingskader? Welke lessen zijn er tot dusver getrokken naar aanleiding van het GGD-datalek en de CoronaMelder?

Vaccinatiepaspoorten beperken in wezen de vrijheden van individuen op basis van hun "vaccinatiestatus", of het gebrek daaraan. Bent u het hiermee eens? De leden van de GroenLinksfractie maken zich zorgen over de inbreuk op grondrechten die dit kan veroorzaken. Over welke inbreuken maakt u zich zorgen en op welke wijze en wanneer worden deze getoetst? Uitsluiting, discriminatie, exploitatie van gezondheidsgegevens, indirecte vaccinatiedwang door mogelijk minder rechten van niet-gevaccineerden, het toezicht op mensen en *function creep* zijn in de optiek van deze leden relevante onderdelen om binnen een gedegen toetsingskader met oog voor privacy- en dataveiligheid af te wegen. De leden van deze fractie vernemen graag uw mening hierover en verzoeken daarbij in te gaan op de hierboven genoemde zorgen. Met betrekking tot *function creep* krijgen zij graag de toezegging dat het mogelijke vaccinatiebewijsstelsel nergens anders voor wordt gebruikt dan voor een van te voren duidelijk omschreven en proportioneel doel.

In de stand van zakenbrief van 23 februari jl. staat dat aan het ontwerp voor de digitale applicatie voor het testbewijs, de CoronaCheck, hoge eisen worden gesteld, zoals *privacy & security by design*, een open ontwikkelproces, *open source* waar technisch mogelijk, geen nieuw centraal register van persoonlijke gegevens maar decentrale verwerking in de app zelf en een passende set van

³ [Digital solutions to fight COVID-19 – Council of Europe report on Data Protection 2020 - Newsroom \(coe.int\)](https://rm.coe.int/digital-solutions-to-fight-covid-19-council-of-europe-report-on-data-protection-2020-newsroom-coe-int/)

⁴ [https://rm.coe.int/covid19-joint-statement/16809e09f4 \(coe.int\)](https://rm.coe.int/covid19-joint-statement/16809e09f4)

⁵ <https://www.gezondheidsraad.nl/over-ons/documenten/adviezen/2021/02/04/ethische-en-juridische-afwegingen-covid-19-vaccinatie>

beveiligingsmaatregelen. Worden ook de principes van dataminimalisatie en *privacy by default* opgenomen in de CoronaCheck? Waarom ontbreken deze nu nog in de eisen? Op basis van welk toetsingskader worden bij het testbewijs keuzen gemaakt rondom privacyaspecten, dataveiligheid en het voorkomen van misbruik? Wordt het voorkomen van *function creep* ook betrokken binnen dit toetsingskader? Vergaring en opslag van data dient beperkt te zijn in de tijd. Wordt dit ook meegenomen in het toetsingskader? Geldt dit ook voor vooraf gedefinieerde limieten, opslagkaders, datadeelkaders, beveiligings- en toegangsniveaus, transparantie over data en de rechten van burgers, automatische beslissingen door AI, en handhaving en sancties bij misbruik? De leden van de GroenLinks-fractie krijgen graag een reactie op alle voorgenoemde punten in relatie tot het toetsings- en afwegingskader.

In de brief wordt gesproken over "de juiste balans tussen de mate van bescherming van persoonsgegevens en het tegengaan van misbruik". Waarom wordt gesproken van een balans tussen deze twee, terwijl een hoge mate van bescherming van persoonsgegevens bijdraagt aan het tegengaan van misbruik? Is het niet juist het zoeken van de balans tussen effectiviteit, toegankelijkheid, gebruikersgemak enerzijds en het beschermen van privacy, dataveiligheid en het voorkomen van misbruik aan de andere kant? Is in het kader van dataminimalisatie overwogen om bsn-nummers niet op te nemen en te werken met pseudoniemen die alleen indirect herleidbaar zijn naar personen?

U hecht eraan om het belang van privacy en informatieveiligheid in dit geval zwaarder te laten wegen dan het volledig uitsluiten van alle mogelijke misbruik, zo staat in de brief. Wordt hierbij ook gebruikgemaakt van een afwegingskader voor het type misbruik en de mate van kwetsbaarheid van gegevens? Zo nee, bent u voornemens dit alsnog te doen? Zo ja, kan dit nader worden toegelicht? Hoewel de regering zegt in te zetten op publiekso oplossingen, worden private sleutels onderzocht als de regering daarover het advies krijgt. Waarom kiest u ervoor om deze mogelijkheid alsnog open te laten, terwijl het hier over gezondheidsgegevens gaat, die een meer bijzondere status hebben dan gewone persoonsgegevens. Kunt u bevestigen dat de regering niet gaat inzetten op private aanbieders van testbewijzen?

Het datalek bij de GGD heeft aangetoond dat er veel mis was rondom de bescherming van persoonsgegevens, privacybewustzijn en ict-infrastructuur. Bij de GGD werd nog gewerkt met computers die momenteel zo snel mogelijk worden vervangen, was er überhaupt geen *chief information officer* en was er ook geen externe audit gedaan naar het systeemontwerp en dataveiligheid. De leden van de GroenLinks-fractie vragen wat hiervan de oorzaak is geweest. Immers, gelet op het uitvoeringsvraagstuk dat al vele maanden op de GGD afkwam, en de adviezen vanuit de Raad van Europa, had de regering hierop eerder moeten acteren. Bent u het met deze leden eens? Zijn nu alle benodigde stappen gezet voor een veilige infrastructuur? Wanneer wordt de externe audit gedaan en wordt deze ook gedeeld met de Kamer?

Naar aanleiding van een toezegging aan het Eerste Kamerlid Recourt (PvdA)⁶ wordt opgemerkt dat het voldoen aan de AVG in de eerste plaats de verantwoordelijkheid is van de verwerkingsverantwoordelijke, in het geval van bron- en contactonderzoek de GGD. Het toezicht op

⁶ T03022 (Contactonderzoek door instellingen).

de AVG is een taak van de Autoriteit Persoonsgegevens. Voldoet de GGD inmiddels aan de AVG en heeft de Autoriteit Persoonsgegevens hiernaar een onderzoek uitgevoerd?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

In de stand van zakenbrief (bladzijde 55) staat dat het advies van de Gezondheidsraad over het gebruik van vaccinatiebewijzen nog wordt bestudeerd. Volgens de RIVM staat niet vast dat het vaccineren tegen Covid-19 ertoe leidt dat de gevaccineerde persoon anderen niet meer kan besmetten: "Vaccinatie beschermt jou tegen ziekte door corona, maar we weten nog niet of iemand die gevaccineerd is toch het virus kan verspreiden. Daarnaast is het zo dat één tot twee weken na vaccinatie 60-90% van de mensen beschermd is tegen corona. Dus niet iedereen is beschermd. De kans dat je na twee vaccinaties corona krijgt is erg klein, maar niet nul. Daarom gelden voor gevaccineerde mensen voorlopig dezelfde algemene coronaregels als voor mensen die niet gevaccineerd zijn."⁷ De leden van de PvdD-fractie hebben hierover een aantal vragen.

Deelt u het oordeel van deze leden dat het pas zin heeft om over acceptatie, gebruik en/of invoering van een vaccinatiebewijs te beslissen als vast staat dat het vaccin ertoe leidt dat de gevaccineerde niet meer anderen kan besmetten?

Als vast staat – zoals door het RIVM wetenschappelijk is vastgesteld – dat de kans dat je corona krijgt zelfs na 2 vaccinaties niet nul is zodat door gevaccineerde personen de algemene coronaregels nog steeds zullen moeten worden nageleefd, wat heeft het gebruik van een vaccinatiebewijs dan voor zin?

Aan het Eerste Kamerlid Van Dijk (SGP) is toegezegd dat gewetensbezwaren van niet-gevaccineerden zullen worden gerespecteerd (waarin is geïmpliceerd dat zij feitelijk niet mogen worden uitgesloten van normaal functioneren in de samenleving). Brengt die toezegging mee dat aan niet-gevaccineerden niet de toegang mag worden ontzegd tot diensten en tot gelegenheden die wel worden opengesteld voor gevaccineerden?

Als met betrekking tot het openstellen van diensten en het verschaffen van toegang tot gelegenheden wordt vergeleken tussen een persoon die vooraf een sneltest heeft ondergaan met een negatief resultaat en een persoon die over een vaccinatiebewijs beschikt maar die geen sneltest heeft ondergaan, in welk geval is dan mogelijke besmetting van anderen door die persoon méér aannemelijk? En in hoeverre zou dat moeten leiden tot verschillende maatregelen om besmetting te voorkomen?

Deelt u het oordeel van de fractie van de PvdD dat personen die zich in verband met mogelijke bijwerkingen van de vaccins niet willen laten vaccineren, op één lijn moeten worden gesteld met personen die gewetensbezwaren hebben tegen vaccinatie, zoals bedoeld in de vraag van de SGP-fractie, die heeft geleid tot de toezegging?

---

⁷ <https://www.rivm.nl/covid-19-vaccinatie/vragen-antwoorden#werking>

Acht u het gegeven dat personen om reden van nog onvoldoende bekendheid over bijwerkingen van vaccinatie afzien, van belang voor een beslissing of zou mogen worden toegestaan dat een vaccinatiebewijs gehanteerd mag worden met het oog op het openstellen van diensten en het verschaffen van toegang tot gelegenheden?

Als u van oordeel bent dat het uit een oogpunt van gelijke behandeling onjuist is dat wordt toegestaan dat een vaccinatiebewijs zou mogen worden gehanteerd met het oog op het openstellen van diensten en het verschaffen van toegang tot gelegenheden, bent u dan bereid om het gebruik van een vaccinatiebewijs te verbieden en daarbij regels te stellen die overeenkomen met de eisen ingevolge artikel 6d, achtste lid van de Tijdelijke wet notificatieapplicatie covid-19? Acht de regering zich gehouden tot het stellen van dat verbod op grond van de toezegging die zij in de Eerste Kamer naar aanleiding van vragen van het lid Van Dijk heeft gedaan?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie zijn erkentelijk dat in de brief nogmaals benadrukt wordt dat vaccinatie volstrekt vrijwillig is. Inmiddels is duidelijk geworden dat de regering werkt aan plannen met betrekking tot de invoering van een coronapaspoort. De leden van de SGP-fractie krijgen graag een toelichting op welke wijze gewaarborgd wordt dat met zo'n coronapaspoort geen indirecte, dan wel directe vaccinatieplicht kan worden ingevoerd. Kunt u uitleggen waarom invoering van een vaccinatiebewijs een proportionele maatregel zou zijn?

De leden van de SGP-fractie vragen wanneer er duidelijkheid komt over de vraag of vaccinatie niet alleen de ingeënte persoon zelf beschermt, maar ook transmissie van het virus tegengaat. Zij krijgen graag bevestigd dat zolang dit laatste niet duidelijk is, invoering van een vaccinatiebewijs geen enkele zin heeft (los van de ethische vragen die hiermee gemoeid zijn).

De leden van de SGP-fractie begrijpen dat er in Europees verband wordt gewerkt aan een zogenaamd 'Groen certificaat'. Hoe wordt bij dit voorstel de gewetensvrijheid gewaarborgd en vaccinatiedwang- of dwang voorkomen?

Ten slotte vragen de leden van de SGP-fractie uw reactie op een recentelijk aangenomen resolutie van de Raad van Europa met betrekking tot coronavaccinatie.⁸ Hebt u kennisgenomen van deze resolutie? De leden van de SGP-fractie krijgen vooral graag een reactie op de volgende twee uitspraken "(...) *The Assembly thus urges member States and the European Union to: (...) 7.3.1 ensure that citizens are informed that the vaccination is NOT mandatory and that no one is politically, socially, or otherwise pressured to get themselves vaccinated, if they do not wish to do so themselves; 7.3.2 ensure that no one is discriminated against for not having been vaccinated, due to possible health risks or not wanting to be vaccinated; (...)*" Op welke wijze zal deze resolutie worden betrokken bij het Nederlandse beleid? Hoe worden Nederlandse burgers er actief van op de hoogte gesteld dat vaccinatie NIET verplicht is?

⁸ <https://pace.coe.int/en/files/29004/html>.

De leden van de genoemde commissies zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag bij voorkeur uiterlijk **vrijdag 16 april 2021**.

Hoogachtend,

5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e